

ABOWIEMCI (162) *cn*

abowiemci (158), **abowimci** (4); abowiemci : abowimci *GliczKsiąż* (9 : 4).

a oraz o jasne; e prawdopodobnie pochylone (tak abowiem).

abowiemci : abowiemci *MurzNT* (21 : 3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Wprowadza zdanie przyczynowe; enim, quia, quoniam Vulg (76) : A ták powítań [...] ábowyemci iuz nietylko nálla ále twoiá wláfna íspráwá ieft RejPs 109v, 22, 86v, 112, 144v, 145v [2 r.]; Dopuńczáicie dżiatkám przychodźić ku mnie [...] / Abowiemci takowych ieft krolestwo niebiekie MurzNT Luc 18/16, Matth 11/30, 17/14, 24/6, Mar 9/38, Ioann 5/46 (9); GliczKsiąż B8, P, P3v, P7v; LubPs A4v; Leop 4. Esdr 7/65; Podeprzyćie mię flálzámí z winem / á potwierdzáycie mię iábłki / ábowiemci omdlewam od miłóści. BibRadz Cant 2/5, Gen 20/7, Deut 13/3, 23/21, 1.Reg 2/22, 1.Par 28/9 (33); SienLek 3, 10, 44; RejPos 33v, 73v; RejPosWstaw [21²]v; BudBib Iudith 13/16, Tob 14/9; BiałKaz D3; CzechRozm 42v, 120, 238; będziefz błogófláwionym: źeć nie máią czym oddáć. ábowiemci będzie oddano w zmartwychwítańie íspráwiedliwych. WujNT Luc 14/14, Matth 6/8, 17/14, Mar 10/14, Luc 11/48, 12/32 (9).*

2. *W związku wypowiedzeń luźno nawiązaných wprowadza wypowiedzenie uzasadniające, wyjaśniające, uzupełniające treść poprzedniego wypowiedzenia; enim, quia, quoniam Vulg (85) : HistJóz C2v; RejPs 215; kto to łobie chce przycytac [że w dobrym stanie jest] mułi być mocny w wierze [...] Abowiemci ich wiele łobie tak rozumie / że by tem byli / alec nieflá i łami się zdrádzaią. MurzHist P2, G4, Iv, Kv; I kczemułz ta vtrata? Abowiemci ten oleiek / mógl być za wiele przedán i dáno to być vbogiem MurzNT Matth 26/9, Mar 4/22, Luc 4/10, 6/23, 7/28, 10/24 (15); [ocięc] vczynić to ma áby go [syna] ku czemu przywyodł / łtan yáki á wezwánye onemu zámyerzył / á záložył. Abowimci wyelka tego potrzebá yełt / bo nye do łáme y łmyerći ma łtudowác GliczKsiąż O, Bv, B3v, L6, O3, O5v (9); Leop 3.Mach 4, 2.Cor 5/19, 1.Tim 2/5; [świecę] łtáwia w lichtarz áby ci ktorzy wchodzą widzieli światłó. Abowiemci niemálz nic ták táiemnego co by łię obiáwić nie miáło BibRadz Luc 8/17, Iob 13/16, Ps 89/52, 90/9, 135/4, Iudith 8/11 (19); KwiatKsiąż M3v; SarnUzn [F]2, [G]2v; RejAp 115; RejPos 187, 287; GrzegŚm 25; Tákże počćiwy człówiek / gdy łie łam nadobnie rozmiárkuie / á thy przypadki ciełefne iż łam w łobie pohamowác będzie vmiáł. Abowiemci y biełiádá počćiwa nicz nie wádzi / [...] kiloby nie włzeteczna / nie íprołna RejZwierc 74, 17, 268; CzechRozm 268; A iefli pożyczácie tym od ktorých łię ípodziewáćie odebráć / což zá dźiękę máćie? ábowiemci y grzełznicy grzełznikom pożyczáią / áby tylełz odebráli. WujNT Luc 6/34; Matth 3/9, 18/10, Mar 4/32; Luc 6/32, s. 255 marg (22).*

a. *Rozpoczyna zdanie wtrącone wyjaśniające treść części poprzedniego wypowiedzenia (1) : Bárzo prędko / we mgńienie oká / na trąbę ółtáteczną (ábowiemci zátrąbi) á vmárli powłtáną niełkážonymi WujNT 1.Cor 15/52.*